

Burgerinitiatieven en de ondersteuning ervan, een veldverkenning

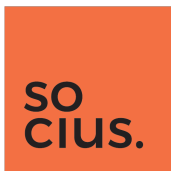
Inspiratiemoment Socius
16 september 2021
Koninklijke Bibliotheek Brussel

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Drie brillen

om naar burgerinitiatieven te kijken

15/09/2021

www.socius.be

Interview Bond Beter Leefmilieu:

"Vraag aan elke medewerker of lidorganisatie wat burgerinitiatieven zijn en je krijgt telkens een ander antwoord."

participatie-
samenleving

doe-democratie

duurzaamheids-
transitie

	kenmerken van het discours		
referentiekader	beleid	praktijk	wetenschap
pleitbezorgers	beleidsactoren	civiele actoren onderzoekers	internationale gemeenschap gelijkgezinden
ambitie	minder overheid meer initiatief door burgers	leefbaarheid	duurzame samenleving
rol overheid	betrokken en belanghebbende	onbepaald (wisselende invulling)	partner
	kenmerken van prototypische burgerinitiatieven		
formalisering	minimale mate van formalisering	informeel in aanvang	heel divers
termijnperspectief	lang	kort en lang	lang

participatie- samenleving

Als ik over burgerinitiatieven spreek, dan denk ik aan burgers die:

- blijvende publieke diensten en activiteiten organiseren
- daartoe samenwerken met (lokale) overheid
- en de nodige formele afspraken onder elkaar en met mogelijke partners maken

doe-democratie

Als ik over burgerinitiatieven spreek, dan denk ik aan burgers die :

- heel praktisch gericht zijn (doeners)
- begaan zijn met de leefbaarheid van hun directe omgeving
- zeer informeel met elkaar omgaan
- die hun initiatief stoppen eens hun wensen zijn ingelost

duurzaamheids- transitie

Als ik over burgerinitiatieven spreek, dan denk ik aan burgers die :

- vinden dat het grondig anders moet en initiatief op lange termijn noodzakelijk is
- begaan zijn met natuur en milieu en een duurzame samenleving willen
- actief samenwerken met partners die dezelfde doelen nastreven

Interview Transitie Vlaanderen:

"Vakjes werken niet meer om te vatten wat er momenteel aan de gang is in de burgersamenleving."

Initiatief komt
van burgers

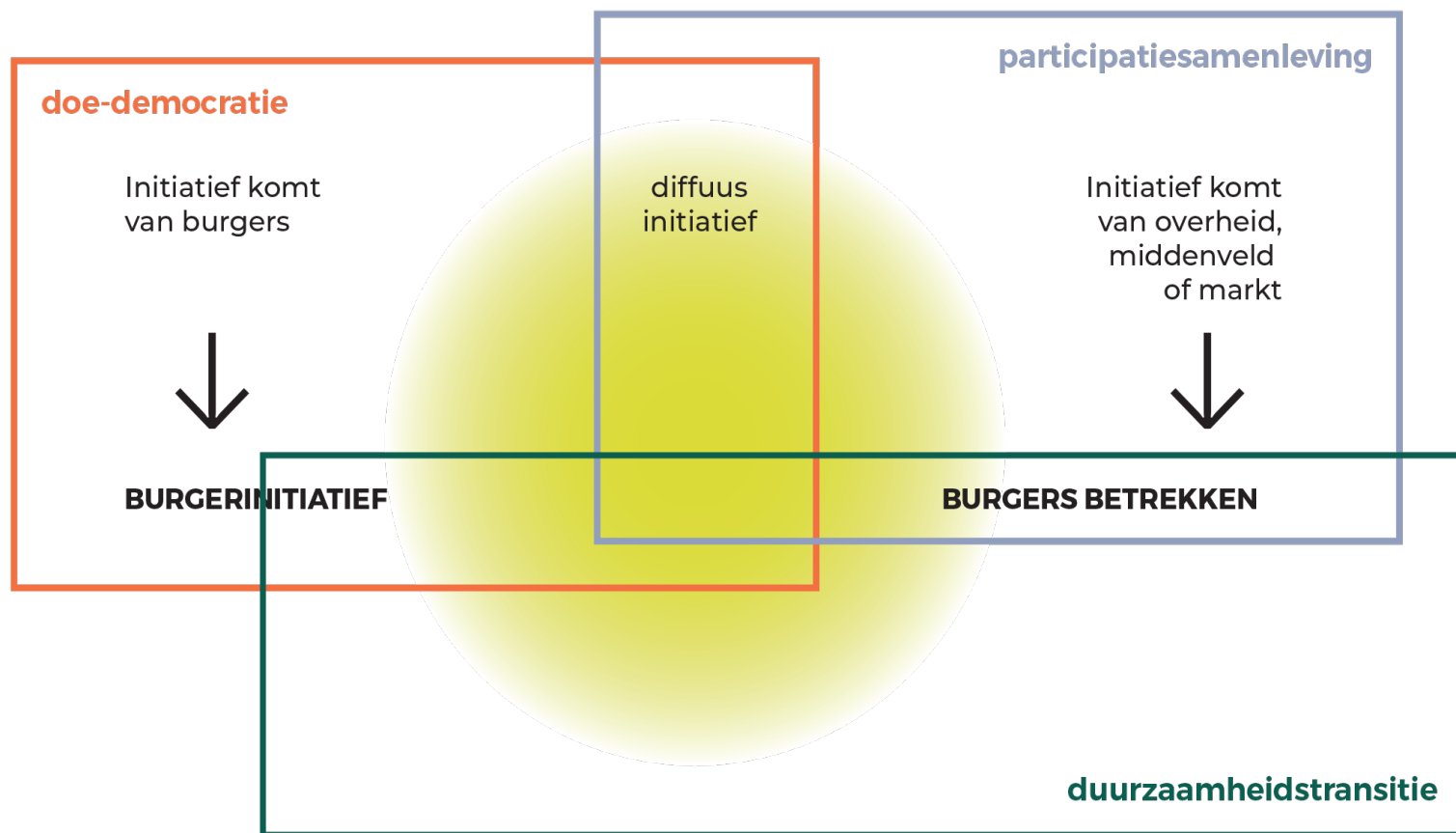
BURGERINITIATIEF

diffuus
initiatief

Initiatief komt
van overheid,
middenveld
of markt

BURGERS BETREKKEN

doe-democratie

Initiatief komt
van burgers

BURGERINITIATIEF

diffuus
initiatief

participatiesamenleving

Initiatief komt
van overheid,
middenveld
of markt

BURGERS BETREKKEN

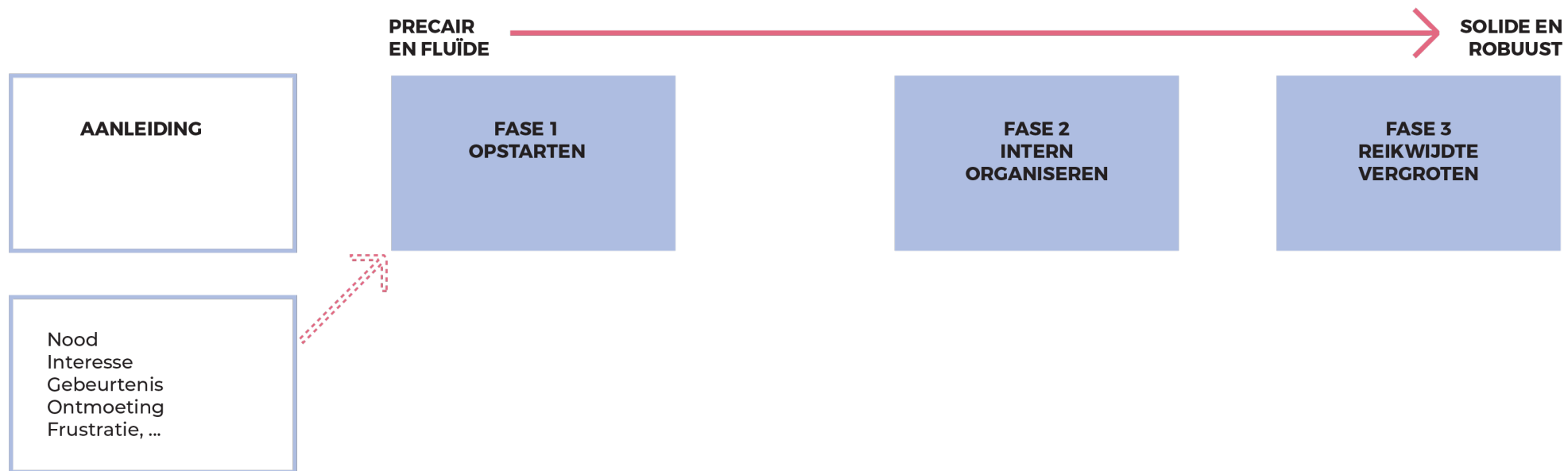
duurzaamheidstransitie

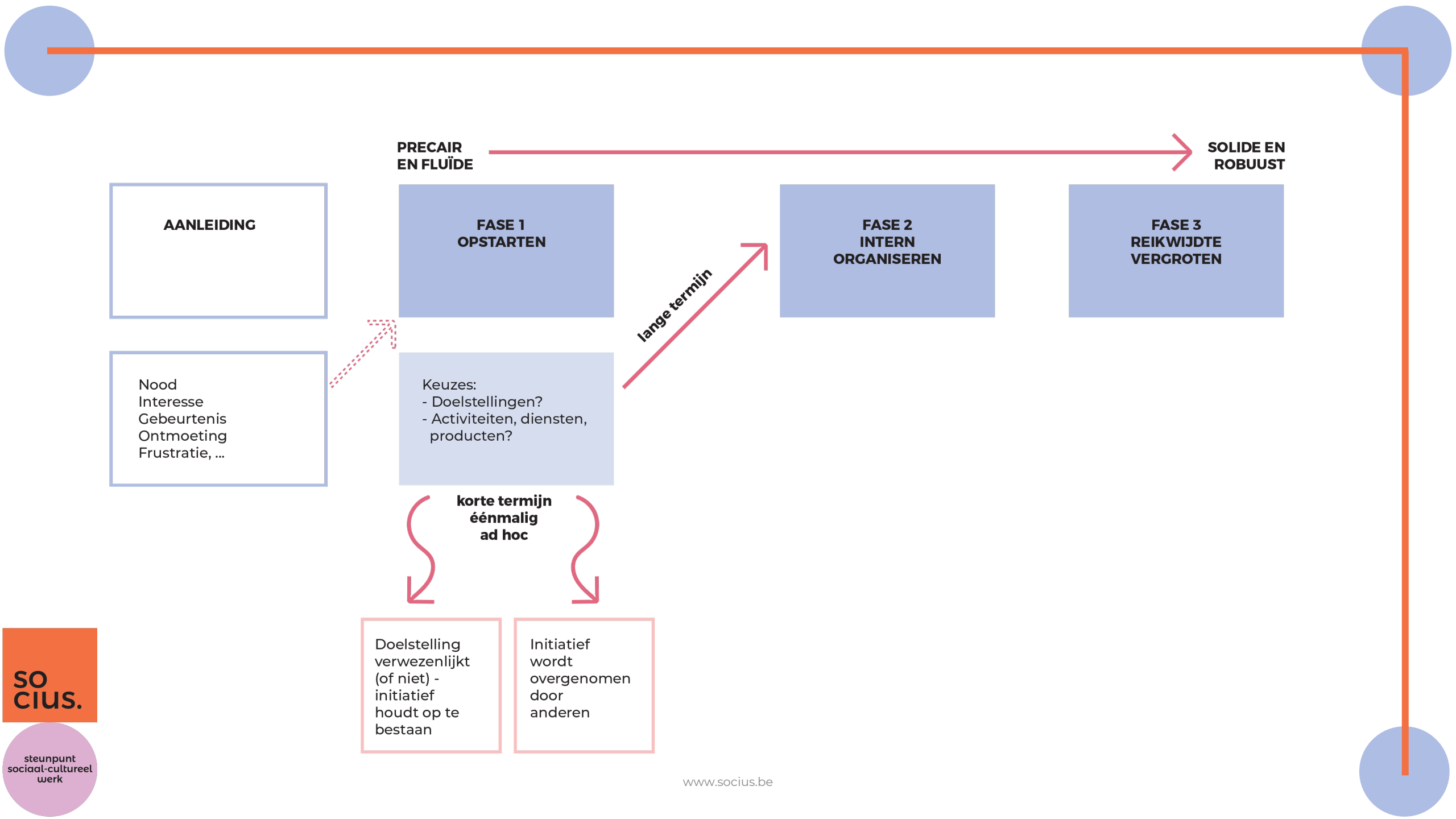
Burgerinitiatieven:

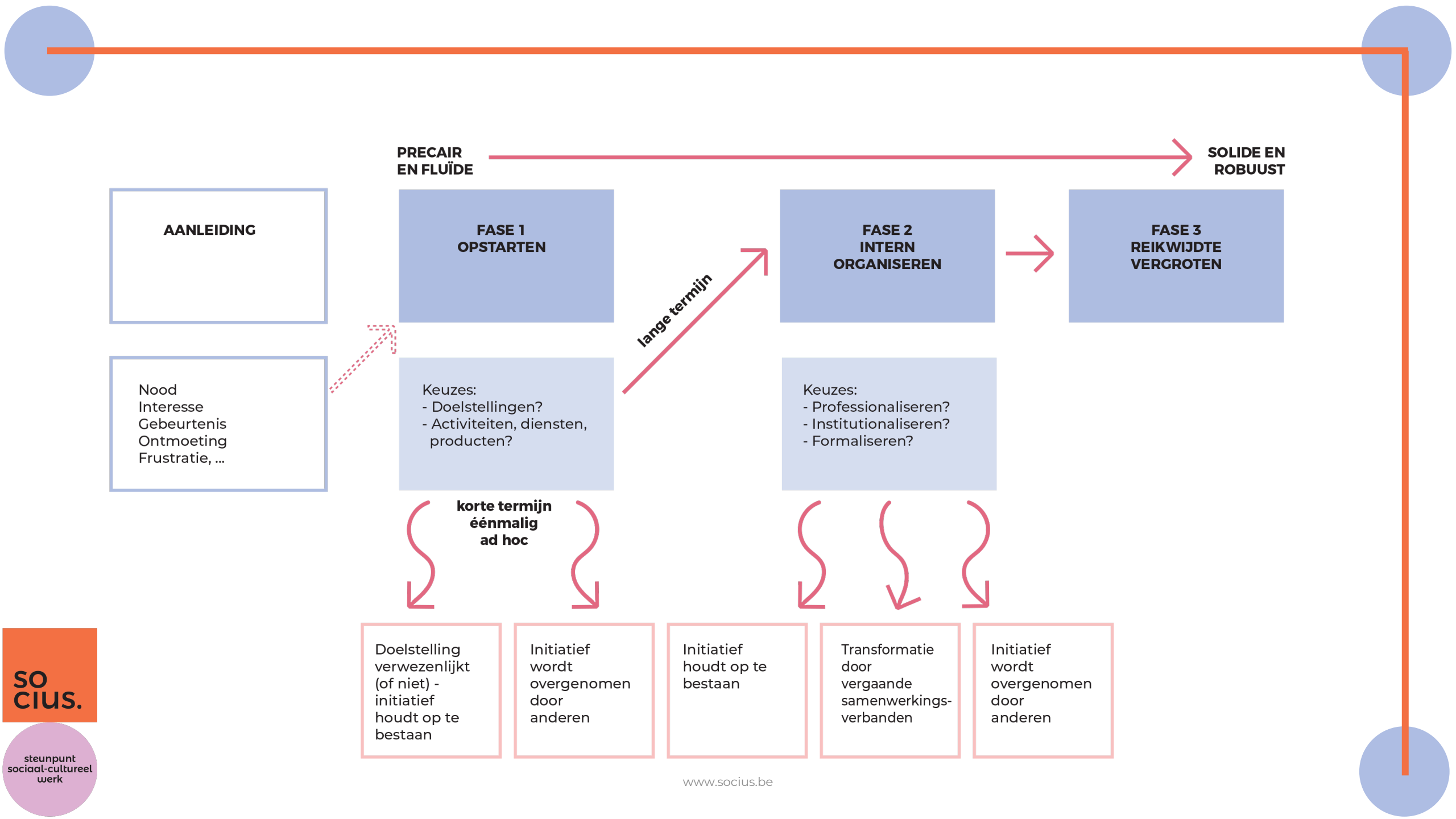
- het initiatief komt tot stand binnen de leefwereld van burgers
- burgers starten het initiatief (al dan niet samen met andere actoren)
- het initiatief steunt op de persoonlijke bewogenheid van burgers
- burgers sturen het initiatief
- het initiatief overstijgt het private belang

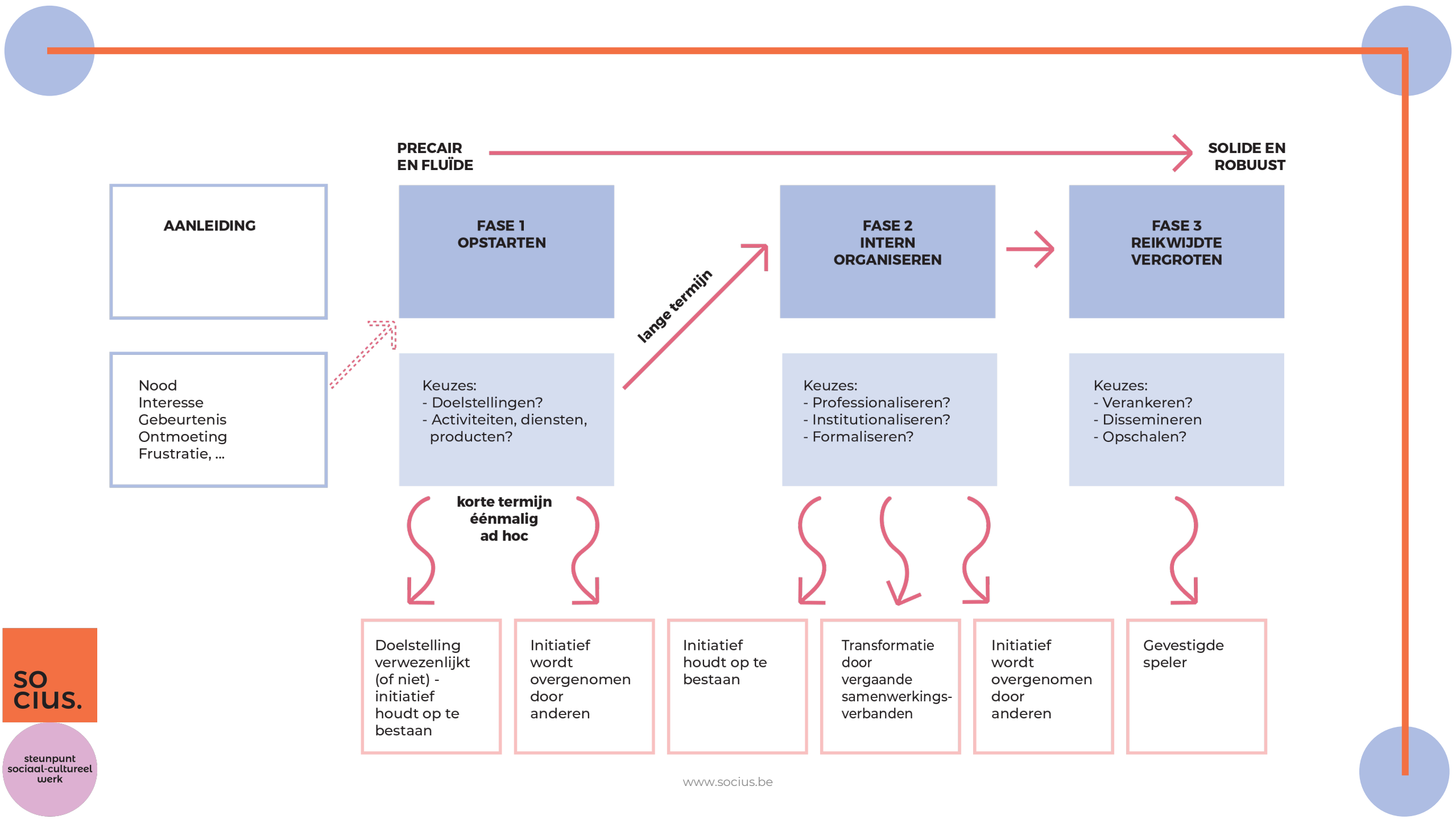
Een (hobbelig?) parcours

Parcours

Noden en behoeften

Erkenning en waardering

Administratie en logistiek

Financiële middelen

Infrastructuur en ruimte

Draagkracht

Draagvlak

Uitwisseling en netwerking

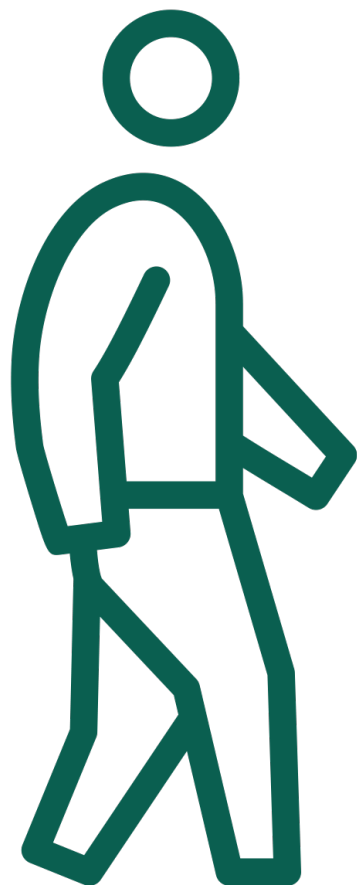

Doelgerelateerde kennis

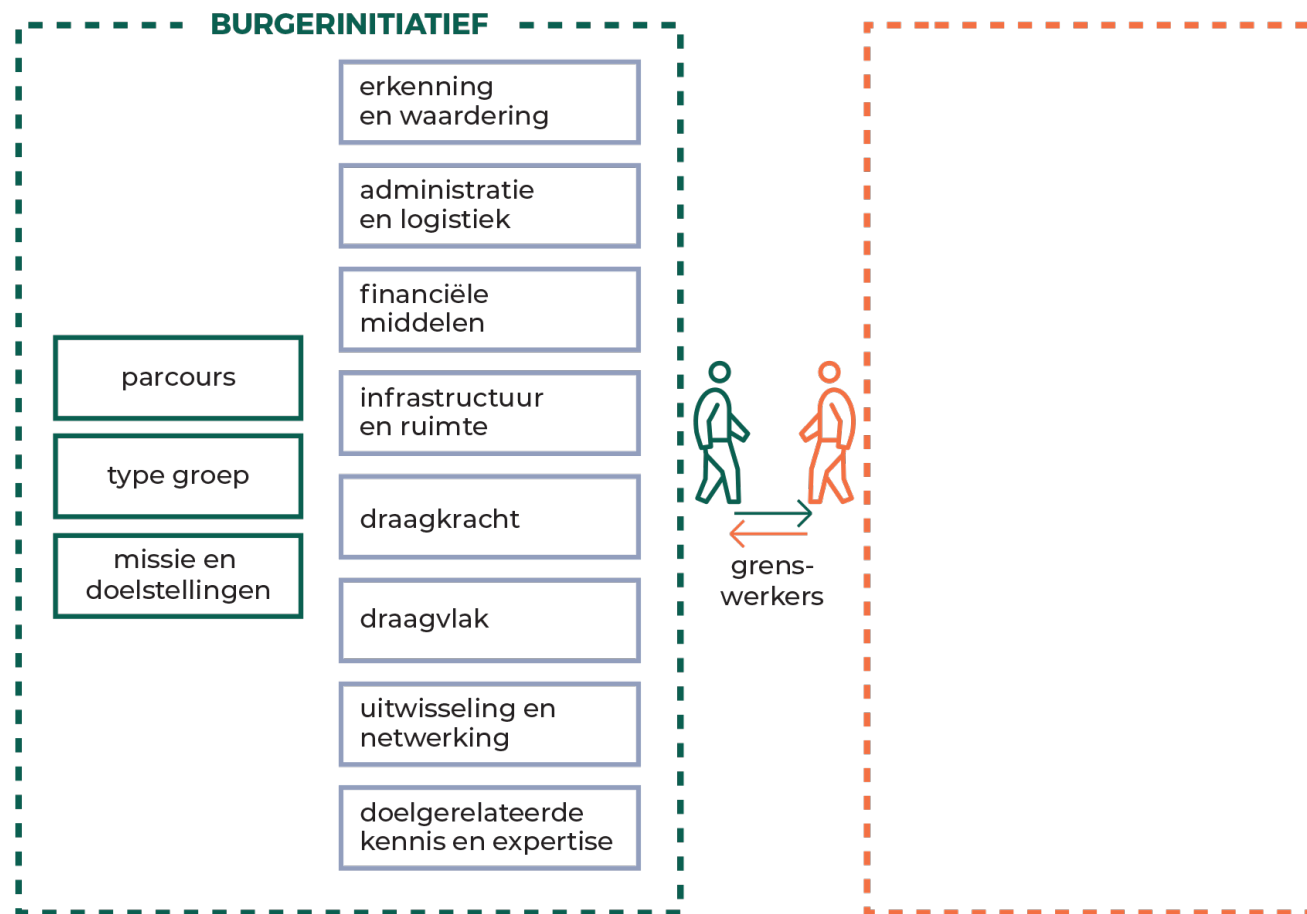
Type groep

	veel extern contact (verweven)	weinig extern contact (zwevend)
veel intern contact (hecht)	genestelde initiatieven	coöperatieve initiatieven
weinig intern contact (los)	netwerkende initiatieven	lichte initiatieven

De grenswerker

Op zoek naar partners

BURGERINITIATIEF

erkenning
en waardering

administratie
en logistiek

financiële
middelen

infrastructuur
en ruimte

draagkracht

draagvlak

uitwisseling en
netwerking

doelgerelateerde
kennis en expertise

parcours

type groep

missie en
doelstellingen

ONDERSTEUNINGS- INITIATIEF

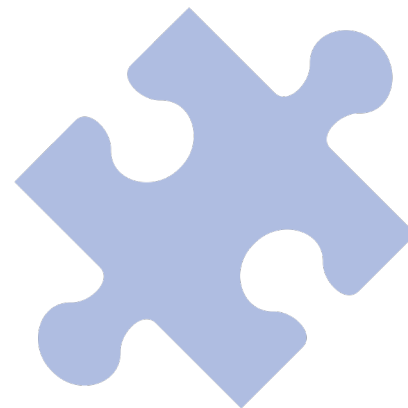
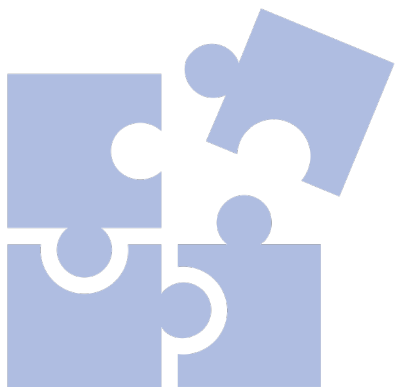
Samenwerking met burgerinitiatieven

De grenswerker

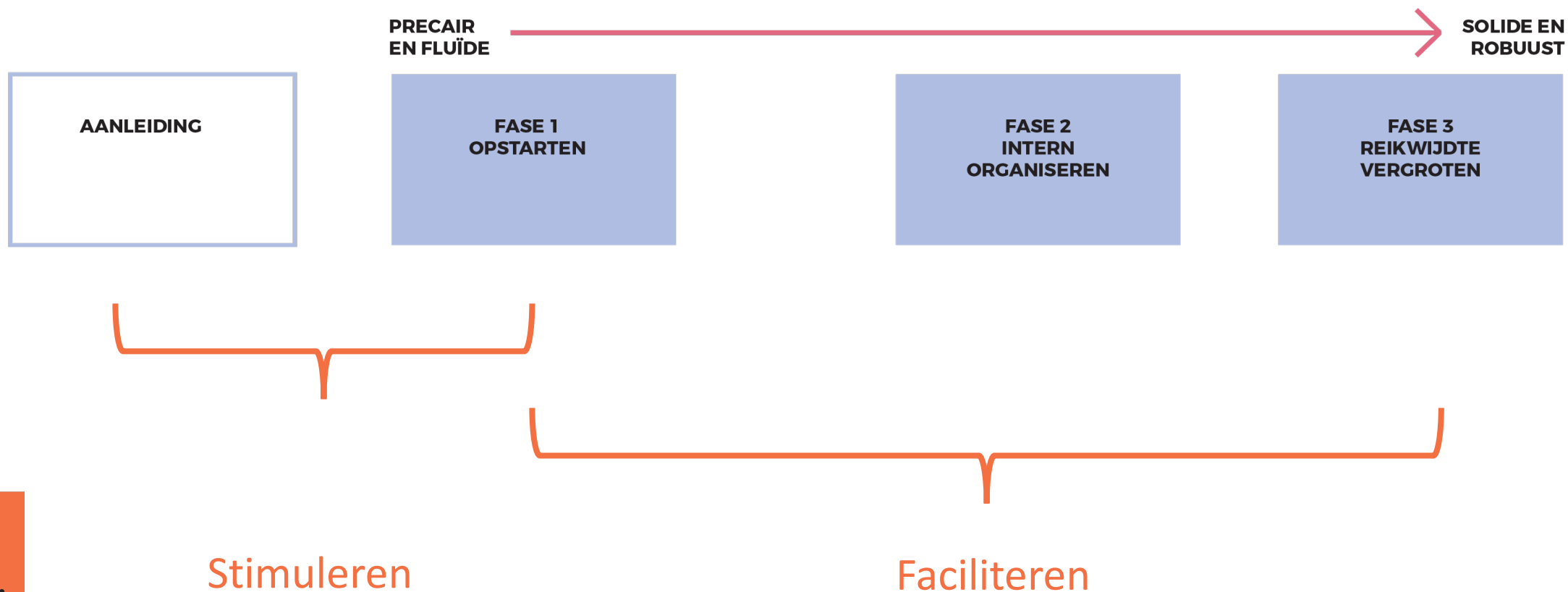

Doeloriëntering

- Generieke doelen
- Specifieke doelen

Stimuleren of faciliteren

Inspelen op noden en behoeften

Erkenning en waardering

Financiële middelen

Draagkracht

Uitwisseling en netwerking

Administratie en logistiek

Infrastructuur en ruimte

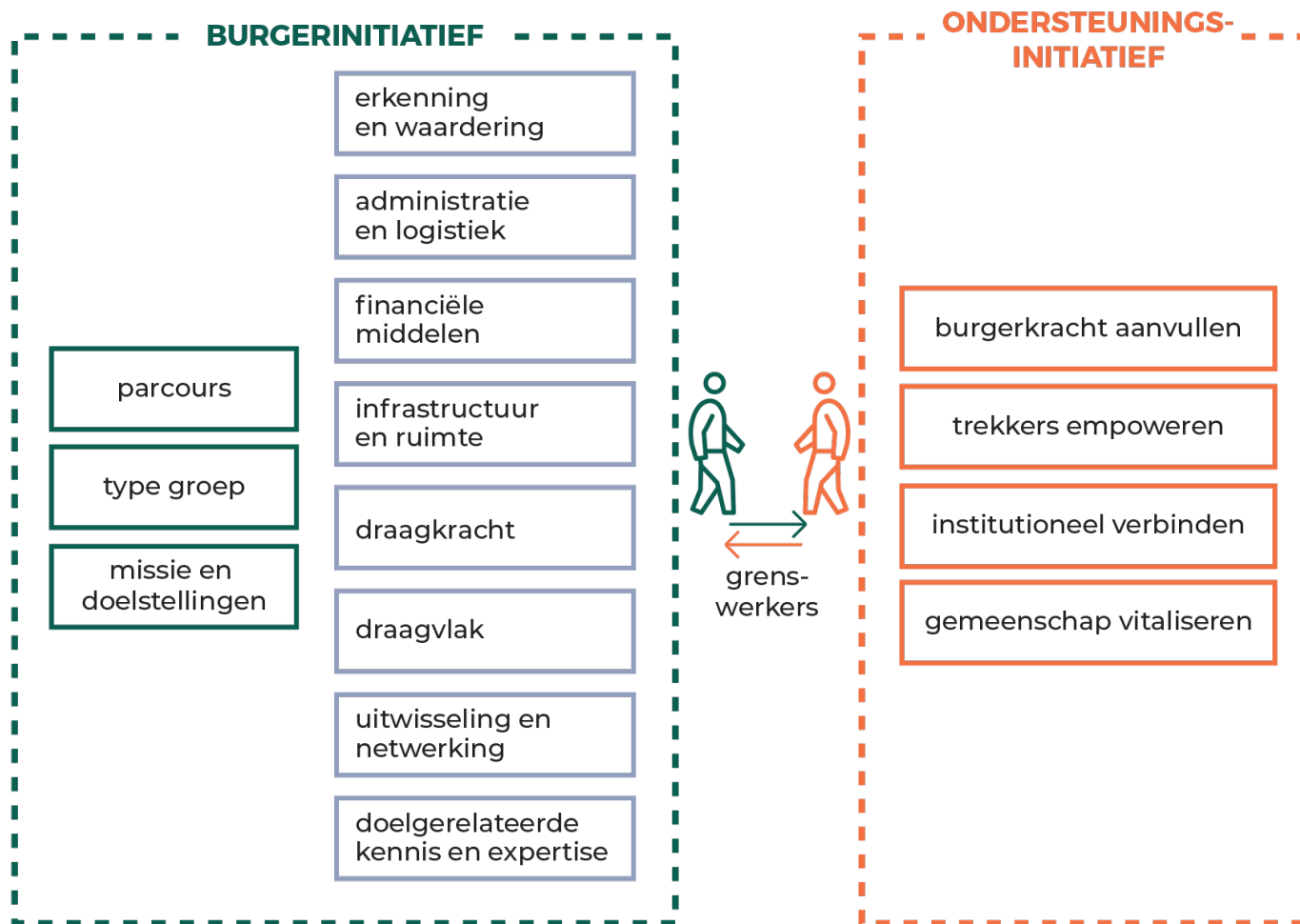

Draagvlak

Doelgerelateerde kennis

Een samenwerking op maat

Potentieel van burgerinitiatieven

Drie beloftevolle opvattingen

- Burgerinitiatieven brengen maatschappelijke innovaties
- Burgerinitiatieven verrijken onze democratie:
 - vullen representatieve democratie aan
 - brengen een nieuwe dynamiek in de civiele samenleving
- Burgerinitiatieven verbeelden een alternatieve samenleving

participatie-
samenleving

doe-democratie

duurzaam-
heidstransitie

beloftevolle opvattingen

maatschappelijk innoveren

alternatieve publieke
diensten en
activiteiten

nieuwe oplossingen voor
nieuwe en hardnekkige
problemen

anders produceren
en consumeren

democratische bijdrage

directe en participatieve
democratie

doe-democratie

contributie

nieuw wereldbeeld

een doe-het-zelf
samenleving

een doe-het-samen
samenleving

een rechtvaardige en
duurzame samenleving

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

15/09/2021

www.socius.be

29

Een debat over gelijke kansen

■ OBSERVATIE 1

- initiatieven van geprivilegieerde burgers
- in eerder homogene groepen
- nood aan nieuwe tools, visies en vormen van solidariteit

■ OBSERVATIE 2

- rijkdom aan 'lichte' en etnisch-cultureel zeer diverse initiatieven
- blinde vlek: blijven vaak onder de radar van overheid, middenveld en wetenschap
- nood aan erkenning en waardering

En nu?

Het onderzoeksrapport

- Gratis te downloaden op www.socius.be
- Vragen, reflecties?
 - Marc.jans@socius.be
 - Nele.vanderhulst@socius.be

In de toekomst

- We gaan met de resultaten nog verder aan de slag ter versterking van ondersteuningsinitiatieven
- Hou onze website in de gaten en abonneer je op de nieuwsbrief